

Konferencja „Badania dla edukacji”

Podsumowanie projektów systemowych zrealizowanych przez Instytut Badań Edukacyjnych:
„Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego”
oraz „Rozwój metody edukacyjnej wartości dodanej na potrzeby wzmocnienia
ewaluacyjnej funkcji egzaminów zewnętrznych”

Warszawa, 19–20 października 2015 r., Hotel Radisson Blu Centrum, ul. Grzybowska 24

Program

Dwanaście sesji w czterech blokach tematycznych oraz seminaria specjalistyczne – „Narzędziownia”:

- A. NOWOCZESNE KSZTAŁCENIE I NOWOCZESNY NAUCZYCIEL, Sesje: 2, 5, 8 oraz seminarium – Sposoby wdrożenia zmiany w nauczaniu matematyki.
- B. PSYCHOLOGIA W EDUKACJI, Sesje: 1, 11 oraz Narzędziownia.
- C. OCENIANIE, EGZAMINY, DIAGNOZY, Sesje: 4, 7, 10 oraz Szkoła EWD.
- D. EDUKACJA A SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA, Sesje: 3, 6, 9, 12.

Poniedziałek, 19 października 2015 r.

10:00 – 11:00 Rejestracja, kawa/herbata

11:00 – 11:20 **Otwarcie konferencji i powitanie gości**

11:20 – 12:00 **Wykład wprowadzający – dr hab. Michał Federowicz, dyrektor Instytutu Badań Edukacyjnych**

12:00 – 12:15 Przejście do sal na sesje równoległe

12:15 – 13:45 **Sesje równoległe**

PSYCHOLOGIA W EDUKACJI

Sala konferencyjna: Polonia I

Sesja 1. Wykorzystanie wiedzy psychologicznej do rozwiązywania problemów w szkołach

Prowadzi: *dr Radosław Kaczan, Zespół Wczesnej Edukacji, Instytut Badań Edukacyjnych (IBE)*

Sześciolatki w przedszkolu i szkole: poznawcze i emocjonalne aspekty obniżenia wieku szkolnego (20 min)
dr Radosław Kaczan, dr Piotr Rycielski, Zespół Wczesnej Edukacji IBE

Psycholingwistyczne podstawy czytania i pisania: znaczenie wczesnej diagnozy (20 min)

prof. dr hab. Grażyna Krasowicz-Kupis, lider Zespołu Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE, dr Katarzyna M. Bogdanowicz, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE, dr Katarzyna Wiejak, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE, prof. nadzw. dr hab. Elżbieta Awramiuk, Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet w Białymstoku

Funkcjonowanie dzieci ze specyficznym zaburzeniem językowym (SLI) w systemie edukacji szkolnej (20 min)

dr hab. prof. IBE Magdalena Smoczyńska, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE, dr hab. Ewa Haman, Wydział Psychologii, Uniwersytet Warszawski
Dyskusja – 30 min

NOWOCZESNE KSZTAŁCENIE I NOWOCZESNY NAUCZYCIEL

Sala konferencyjna: Polonia II

Sesja 2. Nauczyciel jako dydaktyk

Prowadzi: *dr hab. prof. UW Jolanta Chojińska-Mika, lider Zespołu Dydaktyk Szczegółowych, Instytut Badań Edukacyjnych*

Jak kształcić, jaka jest rola nauczyciela, co z tradycyjnej dydaktyki utrzymać a co zmienić? Wprowadzone w 2008 r. zmiany w podstawie programowej zakładają dużą aktywność i samodzielność nauczycieli. Czy udało się osiągnąć zakładane cele? Dyskusja z udziałem przedstawicieli pracowni dydaktycznych IBE: polonistycznej, matematycznej, historycznej, przyrodniczej oraz języków obcych pozwoli odpowiedzieć na te pytania. Zostaną także przedstawione wypracowane i przetestowane w działaniu nowoczesne narzędzia dydaktyczne. Podjęta zostanie kwestia stylów pracy nauczycieli i miejsca egzaminów zewnętrznych w edukacji.

Uczestniczą: *dr hab. Krzysztof Biedrzycki, lider Pracowni Języka Polskiego IBE, dr Wojciech Grajkowski, Pracownia Przedmiotów Przyrodniczych IBE, Marcin Kapiński, lider Pracowni Matematyki IBE, Jacek Staniszewski, Pracownia Historii IBE, dr Magdalena Szpotowicz, lider Pracowni Języków Obcych IBE*

Dyskusja – 30 min

EDUKACJA A SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA

Sala konferencyjna: Polonia III

Sesja 3. Różnicowanie się systemu oświaty

Prowadzi: *dr Agnieszka Chłoń-Domińczak, Lider Zespołu Edukacji i Rynku Pracy, Instytut Badań Edukacyjnych*

Determinacja statusowa osiągnięć szkolnych i różnicowanie się szkół na poziomie szkół podstawowych i gimnazjów (20 min)
dr hab. Roman Dolata, lider Pracowni Szkolnych Uwarunkowań Efektywności Kształcenia IBE

Awans przez wykształcenie? Wybory i ścieżki edukacyjne aspirujących do wyższego statusu społecznego (20 min)
Aneta Sobotka, Zespół Analiz Średniookresowych IBE, dr hab. Mikołaj Herbst, lider Zespołu Analiz Średniookresowych IBE

Wybór szkoły ponadgimnazjalnej: różnicowanie się ścieżek kształcenia ogólnego i zawodowego (20 min)
dr Michał Sitek, zastępca dyrektora ds. badawczych i wdrożeń, Instytut Badań Edukacyjnych

Dyskusja – 30 min

13:45 – 15:00 Obiad

15:00 – 16:30 Sesje równoległe

OCENIANIE, EGZAMINY, DIAGNOZY	NOWOCZESNE KSZTAŁCENIE I NOWOCZESNY NAUCZYCIEL	EDUKACJA A SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA
Sala konferencyjna: Polonia I	Sala konferencyjna: Polonia II	Sala konferencyjna: Polonia III
Sesja 4. Czy polska szkoła uczy coraz skuteczniej? Porównywalne w czasie wyniki egzaminacyjne	Sesja 5. Nauczyciel jako wychowawca	Sesja 6. Publiczne i prywatne wydatki na edukację
Prowadzi: <i>dr Artur Pokropek, lider Zespołu Analiz Osiągnięć Uczniów, Instytut Badań Edukacyjnych</i>	Prowadzi : <i>dr Dominika Walczak, lider Zespołu Badań Nauczycieli, Instytut Badań Edukacyjnych</i>	Prowadzi: <i>prof. dr hab. Urszula Sztandar-Sztanderska, Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych, Uniwersytet Warszawski</i>
Problem porównywalności wyników egzaminów między latami (10 min) <i>dr Artur Pokropek, Zespół Analiz Osiągnięć Uczniów IBE</i>	Klimat szkoły, klimat klasy a wychowawcza rola szkoły (15 min) <i>dr Dominika Walczak, Karolina Malinowska, Zespół Badań Nauczycieli IBE</i>	Podstawowe determinanty wysokości i struktury wydatków prywatnych i publicznych na oświatę, ich zróżnicowanie i współzależności (20 min) <i>dr hab. Agnieszka Kopańska, lider Zespołu Ekonomii Edukacji IBE, dr Magdalena Rokicka, Zespół Ekonomii Edukacji IBE</i>
Badanie zrównujące przeprowadzone przez IBE (15 min) <i>dr Henryk Szaleniec, Zespół Analiz Osiągnięć Uczniów IBE</i>	Wychowawca – nauczyciel emocji i relacji (15 min) <i>Ludmiła Rycielska, dr Radosław Kaczan, Zespół Wczesnej Edukacji IBE</i>	Uczestnictwo w zajęciach dodatkowych: zróżnicowania i wpływ na osiągnięty poziom wykształcenia (20 min) <i>dr Agnieszka Chłoń-Domińczak, lider Zespołu Edukacji i Rynku Pracy IBE</i>
Czy polska szkoła uczy coraz skuteczniej? (35 min) <i>Karolina Świśt, Filip Kulon, Paulina Skórska, Zespół Analiz Osiągnięć Uczniów IBE</i>	Literatura jako nauka języka emocji (15 min) <i>dr hab. Krzysztof Biedrzycki, lider Pracowni Języka Polskiego IBE</i>	Prywatne nakłady na kształcenie na poziomie wyższym: wysokość, zróżnicowanie, konsekwencje dla spójności społecznej (20 min) <i>dr Leszek Wincenciak, Wydział Nauk Ekonomicznych, Uniwersytet Warszawski</i>
Rekomendacje dla systemu (10 min) <i>Bartosz Kondratek, Zespół Analiz Osiągnięć Uczniów IBE</i>	Odpowiedzialność uczniów za uczenie się (15 min) <i>Małgorzata Zambrowska, Pracownia Matematyki IBE</i>	
Dyskusja – 20 min	Dyskusja – 30 min	Dyskusja – 30 min

16:30 – 16:50 Przerwa kawowa

16:50 – 18:20 **Debata plenarna naukowców i praktyków – Komu potrzebne są badania, analizy i narzędzia edukacyjne? Jak wdrażać zmianę w edukacji?**

Prowadzi: prof. dr hab. Zbigniew Marciniak – Przewodniczący Zespołu Bolońskiego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich
Uczestniczą: prof. dr hab. Marta Kicińska-Habior – Prorektor ds. studentów i jakości kształcenia Uniwersytetu Warszawskiego
prof. dr hab. Jarosław Górniak – Dziekan Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego
Iwona Waszkiewicz – Zastępca prezydenta Bydgoszczy
Joanna Gospodarczyk – Dyrektor Biura Edukacji m.st. Warszawy
dr Marcin Smolik – Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

18:30 – 20:00 Kolacja

Wtorek, 20 października 2015 r.

9:00 – 10:30 Sesje równoległe

OCENIANIE, EGZAMINY, DIAGNOZY

Sala konferencyjna: Polonia I

Sesja 7. Od danych do działania. Wykorzystanie metody edukacyjnej wartości dodanej w ewaluacji wewnętrznej

Prowadzi: *prof. dr hab. Jarosław Górniak, Dziekan Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego*

Logika ewaluacji wewnętrznej (15 min)

Maciej Koniewski, Pracownia Edukacyjnej Wartości Dodanej IBE

Dlaczego EWD? Ewaluacja wyników nauczania (15 min)

Tomasz Żółtak, Pracownia Edukacyjnej Wartości Dodanej IBE

Przykłady zastosowania wskaźników EWD w ewaluacji wewnętrznej (15 min)

dr Ewa Stożek, lider Pracowni Edukacyjnej Wartości Dodanej IBE

Jak szkoły wykorzystują wyniki egzaminacyjne? (15 min)

Grzegorz Humenny, Pracownia Edukacyjnej Wartości Dodanej IBE

Dyskusja – 30 min

NOWOCZESNE KSZTAŁCENIE I NOWOCZESNY NAUCZYCIEL

Sala konferencyjna: Polonia II

Sesja 8. Zawód nauczyciel – co pomaga, a co przeszkadza w pracy nauczyciela

Prowadzi: *dr hab. prof. UW Jolanta Choińska-Mika, lider Zespołu Dydaktyk Szczegółowych, Instytut Badań Edukacyjnych*

Formalne i nieformalne uwarunkowania pracy nauczycieli:

System kształcenia nauczycieli

System oceny pracy nauczycieli

System awansu i rozwój zawodowy nauczycieli

Relacje w gronie pedagogicznym

Relacje z uczniami i rodzicami uczniów

Prestiż zawodu nauczyciela

dr Dominika Walczak, Karolina Malinowska,

Magdalena Smak, Zespół Badań Nauczycieli IBE

Olga Wasilewska, Zespół Współpracy Krajowej

i Zagranicznej IBE

Dyskusja – 30 min

EDUKACJA A SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA

Sala konferencyjna: Polonia III

Sesja 9. Edukacja jako włączanie i przeciwdziałanie wykluczeniu

Prowadzi: *dr hab. Mikołaj Herbst, lider Zespołu Analiz Średniookresowych, Instytut Badań Edukacyjnych*

Zróżnicowanie kompetencji osób dorosłych a wykluczenie społeczne

(20 min) *dr Agnieszka Chłoń-Domińczak, lider Zespołu Edukacji i Rynku Pracy IBE*

Zaangażowanie w czytanie – szansa na niwelowanie nierówności edukacyjnych (20 min)

Kinga Białek, dr Agata Hącia, dr Zofia Zasacka, Pracownia Języka Polskiego IBE

Ścieżki edukacyjne osób niepełnosprawnych: w kierunku edukacji włączającej (20 min)

dr Agnieszka Chłoń-Domińczak, lider Zespołu Edukacji i Rynku Pracy IBE

Dyskusja – 30 min

10:30-11:00 Przerwa kawowa

11:00 – 12:30 Sesje równoległe

OCENIANIE, EGZAMINY, DIAGNOZY

Sala konferencyjna: Polonia I

Sesja 10. Czy szkoła ma znaczenie? Zróżnicowanie międzyszkolne i wybrane czynniki efektywności nauczania w szkołach podstawowych

Prowadzi: *dr hab. Roman Dolata, lider Zespołu Szkolnych Uwarunkowań Efektywności Kształcenia IBE*

Międzyszkolne zróżnicowanie efektywności nauczania po pierwszym i drugim etapie edukacyjnym (10 min)

Aleksandra Jasińska-Maciążek, Zespół Szkolnych Uwarunkowań Efektywności Kształcenia IBE

Czy wielkość klasy ma znaczenie (10 min)

Michał Modzelewski, Zespół Szkolnych Uwarunkowań Efektywności Kształcenia IBE

O pracach domowych – czyli, czy więcej znaczy lepiej? (15 min)

dr Paweł Grygiel, Zespół Szkolnych Uwarunkowań Efektywności Kształcenia IBE

Czy warto dbać o samoocenę szkolną uczniów? (10 min)

Jolanta Pisarek, Zespół Szkolnych Uwarunkowań Efektywności Kształcenia IBE

Czy relacje rówieśnicze są powiązane z efektywnością nauczania? (15 min) *dr Paweł Grygiel, Zespół Szkolnych Uwarunkowań Efektywności Kształcenia IBE*

Dyskusja – 30 min

PSYCHOLOGIA W EDUKACJI

Sala konferencyjna: Polonia II

Sesja 11. Diagnoza psychologiczna dla systemu oświaty

Prowadzi: *dr Katarzyna Wiejak, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się, Instytut Badań Edukacyjnych*

Wczesna diagnoza specjalistyczna podstawą indywidualizacji i optymalizacji nauczania – na przykładzie dzieci z ryzykiem zaburzenia uczenia się (15 min)

prof. dr hab. Grażyna Krasowicz-Kupis, lider Zespołu Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE, dr Katarzyna Wiejak, dr Katarzyna M. Bogdanowicz, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE

Diagnoza funkcjonowania społeczno-emocjonalnego: przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum (15 min)

dr Radosław Kaczan, dr Piotr Rycielski, Zespół Wczesnej Edukacji IBE

Dziecko ze specyficznym zaburzeniem językowym (SLI) w systemie edukacji szkolnej (15 min)

dr hab. prof. IBE Magdalena Smoczyńska, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE, dr hab. Agnieszka Maryniak, Wydział Psychologii, Uniwersytet Warszawski, Magdalena Kocharńska, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE

Przedszkole jako środowisko wyrównywania szans poprzez wspomaganie rozwoju językowego dzieci z opóźnionym rozwojem mowy i z ryzykiem specyficznego zaburzenia językowego (SLI) (15 min)

dr hab. prof. IBE Magdalena Smoczyńska, Magdalena Kocharńska, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE

Dyskusja – 30 min

EDUKACJA A SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA

Sala konferencyjna: Polonia III

Sesja 12. Wykształcenie a sukces na rynku pracy

Prowadzi: *dr hab. Agnieszka Kopańska, lider Zespołu Ekonomii Edukacji, Instytut Badań Edukacyjnych*

Struktura i finansowanie edukacji zawodowej (20 min)
Jędrzej Stasiowski, Małgorzata Kłobuszewska, Zespół Ekonomii Edukacji IBE

Ścieżki edukacyjno-zawodowe: wpływ wykształcenia na aktywność i dezaktywizację zawodową (20 min)
dr Agnieszka Chłoń-Domińczak, lider Zespołu Edukacji i Rynku Pracy IBE

Monitorowanie losów absolwentów szkół wyższych (20 min)
dr Mikołaj Jasiński, Instytut Socjologii, Uniwersytet Warszawski, dr Tomasz Zajac, Instytut Socjologii, Uniwersytet Warszawski,

Dyskusja – 30 min

12:30-12:45 Przejście do sali plenarnej

12:45-13:15 Podsumowanie

13:15-14:15 Obiad

OCENIANIE, EGZAMINY, DIAGNOZY

Sala konferencyjna: Polonia I

Szkoła EWD Wykorzystanie Kalkulatora EWD 100 w analizie wyników egzaminacyjnych.

Na przykładzie konkretnej szkoły zostanie przeprowadzona analiza wyników egzaminacyjnych wspomagająca ewaluację wewnątrzszkolną. Pokazane zostaną możliwości Kalkulatora EWD 100 jako narzędzia przydatnego w ewaluacji wyników nauczania.

Prowadzą: *dr Ewa Stożek, Aleksandra Jasińska-Maciążek, Pracownia Edukacyjnej Wartości Dodanej IBE*

PSYCHOLOGIA W EDUKACJI

Sala konferencyjna: Polonia II

Prezentacja narzędzi

Psychologiczne narzędzia wsparcia nauczycieli i rodziców (30 min)
Ludmiła Rycielska, dr Radosław Kaczan, dr Piotr Rycielski, Zespół Wczesnej Edukacji IBE

Nowa, wczesna diagnoza ryzyka zaburzenia uczenia się w obszarze czytania i pisania – bateria testów Instytutu Badań Edukacyjnych: czytania, pisania, fonologicznych (30 min)

Prowadzą: *prof. dr hab. Grażyna Krasowicz-Kupis, lider Zespołu Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE, dr Katarzyna M. Bogdanowicz, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE, dr Katarzyna Wiejak, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE, prof. nadzw. dr hab. Elżbieta Awramiuk, Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet w Białymstoku*

Diagnoza SLI – specyficznego zaburzenia językowego (30 min)
Magdalena Kochańska, Zespół Specyficznych Zaburzeń Uczenia się IBE

NOWOCZESNE KSZTAŁCENIE I NOWOCZESNY NAUCZYCIEL

Sala konferencyjna: Polonia III

Sposoby wdrożenia zmiany w nauczaniu matematyki

Zmiana sposobu nauczania matematyki wymaga od nauczycieli silnej motywacji i wytrwałości. Jej głównym celem jest wzmocnienie roli rozumowania uczniów podczas nauki matematyki w szkole, także we wczesnej edukacji. Nie da się dokonać takiej zmiany za pomocą jednorazowej akcji czy nawet kilkunastu godzin szkoleń. Wypracowane przez IBE metody oparte są na wynikach badań diagnostycznych i sprawdzone podczas wdrożeń pilotażowych.

Prowadzą: *Marcin Karpiński lider Pracowni Matematyki IBE, Marzenna Grochowska, Margaryta Orzechowska, Agnieszka Sułowska, Małgorzata Zambrowska, Pracownia Matematyki IBE*